

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0416U003079

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-05-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Марія Володимирівна

2. Kovaleva Maria Vladimirovna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 19.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна психологія, історія психології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 22-04-2016

Спеціальність за освітою: 8.040101

Місце роботи здобувача: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: 65014, Україна, м. Одеса, вул. Успенська, 1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 41.051.07

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська 2, м. Одеса, Одеська обл., 65058, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: 65082, Одеса, вул. Дворянська, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21.51

Тема дисертації:

1. Психологічні механізми взаємозв'язку профілю часової перспективи особистості з захисними адаптаційними комплексами
2. Psychological mechanisms of the relationship between the personality time perspective profile and defensive adaptation complexes

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: часова перспектива. Предмет дослідження: взаємозв'язок домінуючої часової перспективи особистості з захисними механізмами. Методи дослідження. З метою вирішення поставлених дослідницьких задач в роботі використані: теоретичні методи (проблемно-логічний метод, індукція, абстрагування, узагальнення, систематизація, моделювання), що застосовувалися для узагальнення теоретико-методологічних основ і експериментальних даних дослідження; експериментальний метод (метод відтворення тривалості з пред'явленням візуального стимулу); методи психологічної діагностики та математичної обробки даних (методи описової статистики, кореляційного аналізу, множинного регресійного аналізу, дискримінантний аналіз, критерій Манна-Вітні, Н-критерій Крускала-Волеса). Метод психологічної діагностики містив: експериментальний метод відтворення тривалості, методику "Каузометрія": "Формування списку подій"; "Циклічний тест часу" ("Кола Коттла"); методику "Інверсії віддаленості.

Формування списку подій" (О.О. Кронік, Є.І. Головаха), методику "Часові децентрації" (О.О. Кронік, Є.І. Головаха), опитувальник часової перспективи особистості Ф. Зімбардо (ZTPI - Zimbardo Time Perspective Inventory) в адаптації А. Сирцової, О.В. Мітіної, методику діагностики особистісних дезорганізаторів часу О.В. Кузьміної. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше: показана представленість різних механізмів психологічних захистів при розбіжностях в емоційній насиченості часової перспективи і ставленні до організації часу життя; наведено класифікацію особистісних типів часової орієнтації (ретроспективна, трансспективна, перспективна); встановлені комплекси психологічних захистів у різних типів часової орієнтації; проведено аналіз взаємозв'язку особливостей прояву часової орієнтації у межах показників змістовних, формальних і організаційних параметрів психологічного часу та часової перспективи; встановлені профілі вираженості показників часової перспективи в групах з різною часовою орієнтацією; встановлено предиктори пов'язаності часових зон психологічного часу (чинник "Фаталістичне сьогодні" та окремі шкали особистісних дезорганізаторів часу); проведено порівняльний аналіз середніх значень питомої ваги актуальних, реалізованих та потенційних зв'язків, що характеризують показники насиченості психологічного часу; виділені у змісті психологічного часу три сфери приналежності життєвих подій: навчально - професійна діяльність, сфера міжособистісних взаємодій і персональна сфера та продемонстровані особливості їх проявлення у індивідів з різною протяжністю психологічного часу; встановлено феномени "збіднення минулого" і "втрати дитинства" в групі з домінуючою протяжністю минулого; продемонстровані три характерні тенденції інверсування подій; встановлені чинники, що впливають на здатність індивідів до самоорганізації свого часу. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати вивчення параметрів психологічного часу, особливостей часової перспективи та комплексів психологічних захистів у різних типів часової орієнтації можуть бути використані в лекційних курсах "Загальна психологія", "Час у психіці людини", "Діференціальна психологія" і спецкурсах "Психологія часу" для студентів психологічного відділення ОНУ імені І.І. Мечникова (акт впровадження № 23 від 12. 03. 2014 р.) та ПУДПУ імені К.Д. Ушинського (акт впровадження №14 від 21.05.15 р.), в практичній діяльності відділу психологічного забезпечення національної поліції в Одеській області (акт впровадження № 4 від 28. 01. 2016 р.) в психологічному консультуванні. Сфера використання вищі навчальні заклади, психологічні служби.

2. Object of research: time perspective. Subject of research: the relationship between the dominant personality time perspective and defensive mechanisms. Methods of research. In order to perform the given research tasks, the following methods were used: theoretical methods (problem logical method, induction, abstraction, generalization, systematization, modelling), which were used to summarize the theoretical and methodological background and observation findings of the research; the experimental method (the method of duration reproduction with a visual stimulus); methods of psychological diagnostics and mathematical treatment (methods of descriptive statistics, correlation analysis, multiple regression analysis, discriminant analysis, Mann-Whitney test, Kruskal-Wallis H test). The method of psychological diagnostics comprised: an experimental method of duration reproduction, the technique of "Causometry": "Forming a list of events"; "A cyclic time test" ("Cottle's Circles Test"); the technique of "Inversion of remoteness. Forming a list of events" (A. Kronik, Y.I. Golovakha), the technique of "Time decenterations" (A. Kronik, Y.I. Golovakha), ZTPI - Zimbardo Time Perspective Inventory adapted by A. Syrtsov, O.V. Mitina, the diagnostic technique of personal time disorganizers by A.V. Kuzmina. The scientific novelty of the obtained results consists in the fact that for the first time: representation of different psychological defense mechanisms with differences in the emotional intensity of the time perspective and the attitude to the lifetime organization is shown; the classification of personality types of time orientation is given (retrospective, transpective, perspective); psychological defense complexes of different types of time orientation are established; an analysis of the relationship of the features of the time orientation display within the rates of content, formal, and organizational factors of psychological time and time perspective is carried out; the profiles of intensity of time perspective indicators in the groups with different time orientations are established; the predictors of relations between time zones of psychological time are established (the factor "Fatalistic Present" and separate scales of personality time disorganizers); a comparative analysis of the average values of the share of actual, realized, and potential relations is conducted characterizing the indicators of intensity of psychological time; in the content of

the psychological time, three spheres of life events are highlighted: education and professional activities, the sphere of interpersonal interactions, and the personal sphere, and the peculiarities of their manifestation for individuals with different psychological time duration periods are demonstrated; the phenomena of "impoverishment of the past" and "losses of childhood" in the group with the dominant duration of the past are established; three characteristic trends of inversion of events are demonstrated; the factors that affect the individuals' ability to self-organize their time are established. The practical importance of the results obtained lies in the fact that the results of the study of the parameters of psychological time, time perspective features and psychological defense complexes for different types of time orientation may be used during lecture courses "General Psychology", "Time in the Human Psyche", "Differential Psychology" and special courses "Psychology of Time" for the psychological department students of Odessa I.I. Mechnikov National University (statement of adoption No. 23 of 12 March 2014) and South Ukrainian K.D. Ushinskiy National Teacher Training University (statement of adoption No. 14 of 21 May 2015 г.), in the course of practice of the psychological support department of the National Police in Odessa region (statement of adoption No. 4 of 28 January 2016), during psychological counseling. Scope institutions of higher education, psychological services.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кіреєва Зоя Олександрівна

2. Kireeva Zoya Aleksandrovna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бочелюк Віталій Йосипович
2. Бочелюк Віталій Йосипович

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кокоріна Юлія Євгенівна
2. Кокоріна Юлія Євгенівна

Кваліфікація: к.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кіреева Зоя Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кіреева Зоя Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.